

Lag om husdjursavel 20.8.1993/794

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap

Allmänna stadganden

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att upprätthålla och utveckla en högklassig husdjursproduktion genom att främja avelsverksamhet samt att säkerställa att husdjurens hälsa och välbefinnande inte äventyras genom avelsverksamhet eller konstgjord förökning av djur.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på avelsverksamhet som gäller husdjur och i samband därmed på hantering av, handel med samt införsel och utförsel av djur och deras embryon och könsceller.

Stadgandena i 4, 5, 7 och 8 §§ tillämpas endast på djur som används för husdjursproduktion. Lagen gäller inte hästdjur eller fjäderfäavelsverksamhet, om vilka stadgas särskilt. (16.12.1994/1209)

3 § (16.12.1994/1209)

Förhållande till annan lagstiftning

Utan hinder av denna lag tillämpas dock

- 1) lagen om djursjukdomar (55/80) samt
- 2) djurskyddslagen (91/71).

2 kap

Avelsverksamhet

4 §

Ordnande av avelsverksamhet

Uppgifter om djurens härstamning och genetiska värde registreras i en stambok eller i ett motsvarande register (*stambok*). Stamboken över sådana djur som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer får föras endast av en sammanslutning som bedriver avelsverksamhet och som ministeriet godkänt eller av en myndighet som ministeriet bestämt.

En sammanslutning skall godkännas som stambokförare, om den på behörigt sätt sörjer för registreringen av uppgifter om djur, främjar avelsverksamhet och uppfyller de övriga krav som jord- och skogsbruksministeriet uppställt för godkännande. Ett godkännande kan återkallas, om kraven för godkännande inte längre uppfylls eller om felaktiga eller vilseledande uppgifter har lämnats om sammanslutningens verksamhet.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter om det förfarande som skall iakttas när en stambokförare godkänns, om stambokens innehåll och uppläggning samt om metoderna för identifiering av djur och för bestämning av deras genetiska värde.

5 §

Diskrimineringsförbud

Godkännandet av djur för användning i avelsverksamhet får inte begränsas på grundval av andra omständigheter än djurets härstamning och genetiska värde.

3 kap

Konstjord förökning av djur

6 § (23.8.1996/640)

Tillstånd

Konstjord förökning av djurarter som jord- och skogsbruksministeriet bestämt får utövas enbart med tillstånd av ministeriet eller på villkor som det fastställts. Med konstjord förökning avses seminverksamhet eller embryoöverföring. Med seminverksamhet avses insamling, hantering och förvaring av sperma samt seminering av djur. Med embryoöverföring avses insamling, hantering och förvaring av embryon eller äggceller samt överföring av dem från ett djur till ett annat. Ministeriet kan bestämma att vissa åtgärder i anslutning till seminverksamheten eller embryoöverföringen också var för sig är tillståndspliktiga.

Tillståndet beviljas för en bestämd tid, högst fem år. Tillståndet kan återkallas, om verksamheten inte längre uppfyller villkoren för beviljande av tillstånd, om den inte uppfyller de krav som stadgas eller bestäms med stöd av lagen om djursjukdomar, om tillståndsvillkoren inte iakttas eller om felaktiga eller vilseledande uppgifter har lämnats om verksamheten.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om de krav som skall iakttagas vid konstgjord förökning och om villkoren för erhållande av tillstånd. Kraven kan gälla de avelsmässiga målen, lokaliteterna och yrkesskickligheten. Dessutom skall ministeriets veterinär- och livsmedelsavdelnings föreskrifter om kvaliteten på könsceller och embryon, bekämpningen av djursjukdomar samt anordnandet av verksamhet i anslutning härtill iakttagas.

4 kap

Handel med avelsdjur

7 §

Härstamningsbevis

Vid försäljning, förmedling och införsel av avelsdjur, embryon, könsceller och avelsågg av djurarter som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer skall ett intyg över härstamningen, det genetiska värdet och identifieringen (*härstamningsbevis*) lämnas till köparen. Beviset skall vara utfärdat av stambokföraren eller av en myndighet. Även ett bevis som utfärdats i en annan stat kan godkännas som härstamningsbevis.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om härstamningsbeviset och om dess användning.

8 § (16.12.1994/1209)

Införsel och utförsel

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om införsel och utförsel av avelsdjur samt embryon och könsceller av sådana.

9 § (16.12.1994/1209)

9 § har upphävts genom L 1209/1994.

5 kap

Tillsyn

10 §

Myndigheter

Tillsynen över husdjursavelsverksamheten samt över iakttagandet av denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den utövas av jord- och skogsbruksministeriet. Utöver ministeriet övervakar tullverket införseln och utförseln av varor som avses i 8 §. (16.12.1994/1209)

Ministeriet kan för tillsynsuppgifter anlita underställda myndigheter, sammanslutningar som bedriver avelsverksamhet, rådgivningsorganisationer för landsbygden och personer som ministeriet bemyndigat för uppgiften.

Med avseende på tillsynen har jord- och skogsbruksministeriet rätt att inspektera djur och deras embryon, könsceller och avelsägg samt bokföringen hos och de lokaliteter som används av en stambokförare eller av den som idkar konstgjord förökning av djur samt att gratis ta behövliga prov. Ministeriet har rätt att vid behov få handräckning av andra myndigheter för kontrollen. Ministeriet kan även godkänna kontroll som har utförts av myndigheterna i en annan stat.

11 §

Förbud

Jord- och skogsbruksministeriet kan förbjuda att djur, embryon eller könsceller används för konstgjord förökning av djur, om de inte uppfyller kraven enligt denna lag eller enligt stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av någon annan lag. Ett förbud kan även meddelas för den tid under vilken nödvändiga undersökningar utförs för utredande av om kraven uppfylls, om det finns grundad anledning att misstänka att varan inte uppfyller kraven. Varan kan märkas på lämpligt sätt för att förbjuden användning skall hindras.

Ett förbud skall meddelas för en bestämd tid, om det är möjligt att avhjälpa den brist som ligger till grund för förbudet. Förbudet skall upphävas utan dröjsmål, om bristen har avhjälppts eller om den inte längre är av betydelse med tanke på förbudet. Ett förbud skall iakttas trots att ändring sökts, om inte besvärsinstansen förbjuder verkställighet av beslutet eller bestämmer att verkställigheten skall avbrytas.

12 § (16.12.1994/1209)

Användning av en förbjuden vara

Om införsel eller utförsel av en vara inte är tillåten med stöd av 8 § eller om användning av varan för konstgjord förökning av djur är förbjuden med stöd av 11 § 1 mom., kan jord- och skogsbruksministeriet tillåta att varan används för något annat ändamål än för avelsverksamhet eller konstgjord förökning av djur eller bestämma att den skall föras ut ur landet eller förstöras. Till beslutet kan fogas villkor om det förfarande som skall iakttas när beslutet verkställs. Ett åläggande att förstöra en vara skall förenas med hot om att förstörande som inte har verkställts enligt åläggandet utförs på den försumliges bekostnad.

13 §

Vite

Jord- och skogsbruksministeriet kan förelägga vite för att förstärka ett förbud enligt 11 § eller ett beslut om användningen av en vara som avses i 12 §. I ett beslut om föreläggande av vite får ändring inte sökas särskilt genom besvär.

14 § (21.5.1999/669)

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 5 kap. 1 § tvångsmedelslagen samt till en myndighet som avses i 10 § för utförande av uppgifter enligt denna lag.

15 § (21.4.1995/729)

Straffstadganden

Den som uppsåtligen bryter mot diskrimineringsförbudet i 5 §, bedriver konstgjord förökning av djur utan tillstånd enligt 6 § eller i strid med föreskrifterna eller försummar att ge köparen ett härstammingsbevis enligt 7 § såsom stadgas i paragrafen eller bestäms med stöd av den, skall för *husdjursavelsförseelse* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag. (23.8.1996/640)

2 mom. har upphävts genom L 669/1999. (21.5.1999/669)

Ett förfarande som avses i 1 mom. behöver inte anmälas till åtal, om förseelsen som helhet betraktad måste anses som ringa.

6 kap

Särskilda stadganden

16 §

Avgifter och arvoden

Grunderna för och storleken av de avgifter som med stöd av denna lag skall uppbäras till staten bestäms i den ordning som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

För tillsynsuppgifter kan till andra än statens myndigheter och anställda hos dem betalas arvoden och kostnadsersättningar enligt statsbudgeten. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om betalningen av arvoden och ersättningar samt om grunderna för dem.

17 §

Delegation

Jord- och skogsbruksministeriet kan tillsätta en husdjursavelsdelegation, som är ministeriets rådgivande organ vid beredningen av de föreskrifter som meddelas med stöd av denna lag och i fråga om sådana andra uppgifter i samband med verkställigheten av lagen som ministeriet bestämmer.

18 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

7 kap

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

19 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. (L 794/1993 trädde i kraft enligt F 558/1994 den 1.7.1994.)

Genom denna lag upphävs lagen den 4 mars 1949 om utövande av seminering av husdjur (182/49). Jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelnings beslut nr 1104/143 om ett program för hälsokontroll för semintjurar, som utfärdades den 18 december 1981 med stöd av den lag som upphävs, skall dock alltjämt gälla.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

20 §

Övergångsstadganden

En tillståndshavare som när denna lag träder i kraft har tillstånd till seminverksamhet som gäller andra djur än hästar, får idka sådan verksamhet som tillståndet avser till utgången av tillståndsperioden utan sådant tillstånd till konstgjord förökning av djur som avses i 6 §. På den verksamhet som tillståndet avser tillämpas de stadganden som gäller när denna lag träder i kraft. Verksamheten övervakas och beslut om återkallande av tillstånd fattas dock av jord- och skogsbruksministeriet.

Den som när denna lag träder i kraft idkar verksamhet som avses i 6 § i denna lag skall i andra fall än de som nämns i 1 mom. söka tillstånd för konstgjord förökning av djur inom ett år från ikraftträdandet.

RP 46/93 , JsUB 11/93 , Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv (87/328/EEG), rådets direktiv (90/118/EEG), rådets direktiv (90/119/EEG), rådets direktiv (89/361/EEG), rådets direktiv (91/174/EEG), kommissionens beslut (90/257/EEG)

Ikraftträdelsestadganden:

16.12.1994/1209:

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. (L 1209/1994 trädde i kraft enligt F 1580/1994 den 1.1.1995.)

RP 143/94, JsUB 18/94

21.4.1995/729:

Denna lag träder i kraft den 1 september 1995.

RP 94/93, LaUB 22/94, StoUB 10/94

23.8.1996/640:

Denna lag träder i kraft den 1 september 1996.

En tillståndshavare som när denna lag träder i kraft har tillstånd till seminverksamhet eller embryoöverföring, får idka sådan verksamhet som tillståndet avser till utgången av tillståndsperioden utan sådant tillstånd som avses i 6 §.

RP 85/96, JsUB 8/96, RSv 73/96

21.5.1999/669:

Denna lag träder i kraft den 1 december 1999.

RP 30/1998, FvUB 31/1998, RSv 303/1998